

до оцінювання ймовірності та величини негативних наслідків реалізації небезпек.

Література

1. *Вечканов Г. С.* Экономическая безопасность / Вечканов Г. С. — СПб. : Вектор, 2005. — 256 с.
2. Економічна безпека: [навч. посіб.] / [Варналій З. С., Мельник П. В., Тарангул Л. Л. та ін.] ; за ред. З. С. Варналія. — К. : Знання, 2009. — 647 с.
3. *Северцев Н. А.* Системный анализ и моделирование безопасности: Учеб. пособие / Н. А. Северцев, В. К. Дедков. — М. : Высш. шк., 2006. — 462 с.
4. Экономическая и национальная безопасность: [учебник] / [под ред. д-ра экон. наук, проф. Л. П. Гончаренко. — М. : ЗАО «Издательство «Экономика», 2008. — 543 с.
5. *Ветошкин А.Г.* Техногенный риск и безопасность / А. Г. Ветошкин, К. Р. Таранцева. — Пенза : Изд-во Пенз. гос. ун-та, 2001. — 171 с.
6. Великий глумачний словник сучасної української мови (з дод. і допов.) / [уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел]. — К. ; Ірпінь : ВТФ «Перун», 2005. — 1728 с.
7. Большой толковый словарь русского языка. / Сост. и гл. ред. С. А. Кузнецов. — СПб. : Норинт, 2000. — 1536 с.
8. *Зеркалов Д. В.* Безпека життєдіяльності: [навч. посіб] / Зеркалов Д. В. — К.: Основа, 2011. — 526 с.
9. *Вітлінський В. В.* Ризикологія в економіці та підприємстві: Монографія / В. В. Вітлінський, Г. І. Великоіваненко. — К. : КНЕУ, 2004. — 480 с.
10. *Луман Н.* Понятие риска / Н. Луман // THESIS. — 1994. — Вып. 5. — С. 135—160.

Литюга Ю. В.,

канд. екон. наук, доцент
кафедри економіки
підприємств,
ДВНЗ «Київський національний
економічний університет
імені Вадима Гетьмана»

ОРГАНІЗАЦІЯ РИЗИК- МЕНЕДЖМЕНТУ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Ризик-менеджмент є обов'язковим елементом управління підприємством. Від ефективності його побудови залежить рівень розвитку всього підприємства, його конкурентна позиція.

Lityuga Y. V.,

PhD, associate professor
of the economy of enterprises
department
of Vadym Hetman Kyiv National
Economic University, Ukraine

ORGANIZATION OF RISK MANAGEMENT AT THE ENTERPRISE

Risk management is an essential element of enterprise management. From the efficiency of its construction depends on the level of development of the company, its competitive position.

Жорстка конкурентна боротьба, невизначеність зовнішнього середовища зобов'язує сучасні підприємства в процесі планування своєї діяльності враховувати ризик, як з позитивної, так і негативної точки зору на нього. Класична та неокласична теорія підприємств неодноразово звертала увагу на цю економічну категорію (А. Маршал, А. Пігу), проте сьогодні недостатньо розглядати ризик лише як імовірні втрати або можливість отримання додаткового прибутку, сучасні системи управління підприємствами повинні обов'язково включати в себе механізми комплексного врахування ризику на всіх етапах розвитку. Таким чином, актуальною постає проблема побудови ефективних систем ризик-менеджменту.

Ризик-менеджмент — це управління підприємством у цілому з урахуванням впливу ризиків на основі процесу їх ідентифікації, оцінки та аналізу, а також вибору і використання методів нейтралізації їх наслідків з метою досягнення оптимального співвідношення між рівнем ризику та стратегічними можливостями підприємства. Таким чином, ризик-менеджмент спрямований на знаходження оптимального співвідношення між високим рівнем ризику, що може призвести до краху підприємства, та повною відмовою від нього, що призводить до втрати конкурентоспроможності.

Ефективний процес управління ризиком не може бути сукупністю фрагментарних дій, оскільки він повинен бути сформованим у комплекс дій, який є частиною загального управління бізнесом. Особливостями системного управління ризиками є:

- безперервний процес, який охоплює всю організацію;
- здійснюється співробітниками всіх рівнів організації;
- використовується при розробці та формуванні стратегії;
- використовується всією організацією, на кожному її рівні і кожным підрозділом і включає аналіз портфелю ризиків на рівні організації;
- спрямовано на визначення подій, які можуть впливати на підприємство та управляти ризиками таким чином, щоб вони не перевищували ризик-апетити;
- надає керівництву обґрунтовані гарантії досягнення цілей.

В ідеалі, для функціонування ризик-менеджменту повинен існувати орган управління ризиками з певними функціональними обов'язками та необхідними матеріальними, фінансовими, трудовими інформаційними ресурсами. Більшість великих західних фірм мають у штаті спеціального менеджера з ризику, який поділяє відповідальність за ризиковані рішення з іншими менеджера-

ми компанії. Він входить до складу топ-менеджменту підприємства. Ризик-менеджер поряд з відповідними спеціалістами приймає участь у прийнятті ризикових рішень та шукає способи уникнення небажаних ризиків.

Відділ з управління підприємницькими ризиками повинен займатися вирішенням практичних питань, пов'язаних з виявленням ризику, веденням статистичної та реєстраційної обробки інцидентів, розробкою та реалізацією заходів з підвищення безпеки підприємства, здійсненням страхової діяльності, укладанням угод зі страхування та перестраховування. Взагалі, ідеологічна задача ризик-менеджера та його підрозділів — розробка стратегії і принципів управління ризиками на підприємстві, які повинні бути викладені у внутрішніх нормативних документах. Якісний склад підрозділу ризик-менеджмент можна розподілити на такі групи:

- співробітники, які мають бути обов'язково зараховані у штат підрозділу ризик-менеджменту: керівник підрозділу ризик-менеджменту, співробітник по організації процесу ризик-менеджменту, співробітник по оцінці ризиків, аналітик виробничих ризиків;

- співробітники, які мають бути у складі підрозділу на початкових етапах становлення та впровадження системи ризик-менеджмент на підприємстві: співробітник по ІТ підтримці, спеціалісти по аналізу конкретних видів ризиків, які мають великий вплив на діяльність підприємства, спеціаліст по ризикам інформаційної безпеки;

- співробітники, які працюють на підприємстві і займаються управлінням ризиками, проте можуть і не входити до складу безпосередньо підрозділу ризик-менеджмент. Тобто, це працівники, які відслідковують вплив ризику та нейтралізують його у своїх структурних підрозділах, завдяки чому дозволяють бути системі ризик-менеджменту комплексною та динамічною.

Аналіз кадрового складу функціонуючих систем ризик-менеджменту вказує на високу вагомість фінансових питань в управлінні ризиками, оскільки одним із основних завдань ризик-менеджменту є забезпечення фінансової стійкості і нейтралізація впливу саме фінансових ризиків. Проте сучасні концепції управління ризиком, зокрема Міжнародної федерації ризикового та страхового менеджменту (IFRIMA), зосереджують свою увагу на тому, що настав час для ризик-менеджерів не просто знижувати ризики, але й використовувати його додаткові можливості для всього підприємства.

Впровадження в діяльність підприємства системи ризик-менеджмент дозволяє забезпечувати стабільність його розвитку, підвищувати обґрунтованість прийняття рішень у ризиковій ситуації, покращення фінансового стану за рахунок здійснення всіх видів діяльності в контрольованих умовах.

Література

1. FERMA Стандарти управління ризиками // Официальный сайт Русского общества управления ризиками. — 2003. — 15 с. — Источник: <http://grms.ru>.
2. Балдин К. В., Воробьев В. С. Риск-менеджмент: Учеб. пос. / К. В. Балдин, В. С. Воробьев. — М.: Гардарики, 2005. — 285 с.
3. Марцинковский Д. А. Обзор основных аспектов риск-менеджмента // Компетентность. — 2009. — № 1. — С. 37—42.

Люшенко О. І.,
асистент кафедри
економіки підприємств,
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима
Гетьмана», Україна

Lyushenko O. I.
assistant of the Department of
Economics of enterprises
«KNEU V.Hetman», Ukraine

СИСТЕМАТИЗАЦІЯ ПАРАМЕТРІВ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

SYSTEMATIZATION OF PARAMETERS OF FINANCIAL STABILITY OF THE ENTERPRISE

Визначено передумови забезпечення фінансової стійкості підприємства

In research certainly of pre-condition of providing of financial firmness of enterprise

Обов'язковою, але недостатньою умовою забезпечення економічної стійкості підприємства є його фінансова стійкість. Поняття «фінансова стійкість» підприємства багатоаспектне, воно більш широке на відміну від понять «платоспроможність» і «кредитоспроможність», тому що містить у собі оцінку різних аспектів діяльності підприємства.

Фінансова стійкість є цілеполягаючою властивістю в процесі оцінювання реального фінансового стану підприємства та визначає платоспроможність і кредитоспроможність підприємства в результаті його діяльності на основі ефективного формування, розподілу і використання фінансових ресурсів. У той же час — це забезпеченість запасів власними джерелами формування, а також співвідношення власних і позикових коштів — джерел покриття активів підприємства.